

College van Gedeputeerde Staten van Gelderland
Postbus 9090
6800 GX ARNHEM
post@gelderland.nl

Nijkerk, 18 maart 2023

Betreft: Zienswijze Onderzoeksagenda Milieu voor windbeleid en RES provincie Gelderland
Uw zaaknummer: 2022-005244

Geacht college,

Als bewoners van de gemeente Nijkerk en belanghebbende, gezien tweetal zoekgebieden voor windmolens, ontvangt u bijgaand onze zienswijze. We wonen al vele jaren met plezier in Nijkerk een prachtig stukje van een mooie provincie, maar dat staat nu door windmolenplannen op de tocht.

Aanleiding/inleiding

Voor een deel is het indienen van een zienswijze op een plan-MER een herhaling van zetten. Dit aangezien de Gemeente Nijkerk eerder voor dezelfde zoekgebieden in Nijkerk een plan-MER heeft opgesteld.

Alleen gezien de hoeveelheid en de inhoud van de reacties van de inwoners van Nijkerk op de plan-MER van de gemeente destijds (eind 2021), staat dit nu op de lange baan. Dit geeft naar onze mening aan dat er ook door de provincie voor deze zoekgebieden in Nijkerk pas op de plaats gemaakt moet worden gezien de grote impact op de leefomgeving van met name één wijk van 5.000 bewoners waar wij ons ook in bevinden. De gemeente zal dit immers toch niet voor niets doen?

Het verbaast ons dat deze zoekgebieden in Nijkerk om deze redenen nog steeds een zoekgebied zijn en niet al lang in het deel 'hier kan het echt niet' terecht zijn gekomen, om in de taal van het plan-MER te noemen een op voorhand uitgesloten zoekgebied. Als het onderzoek van Witteveen&Bos echt onafhankelijk en goed wordt uitgevoerd, zal dat vast en zeker ook uit de resultaten gaan blijken.

Inhoudelijk NRD

Voor herijking van de NRD brengen wij graag de volgende aspecten in voor het beoordelingskader van de NRD (regelmatig wordt verwezen naar bladzijdenummers van het plan-MER waarop deze zienswijze is gericht):

1. Bij duurzame energieopbrengst (effect per eenheid opgewerkte energie blz 27/ energiepotentie blz 26) dienen een aantal factoren te worden meegenomen in de metingen en berekeningen. Wij kunnen ons niet voorstellen dat dit energiepotentie niet meegenomen wordt in dit onderzoeksplan (zoals de heer Van Es leek te vertellen in de informatiefilm van 7 maart jl) omdat een meer of mindere energieopbrengst wel degelijk een belangrijke informatiebehoefte vervult in de vergelijking van de alternatieven in de onderzoeksgebieden die er liggen. Daarom zijn we van mening dat dit hoe dan ook meegenomen dient te worden met onder meer de volgende factoren:

a. de (on)mogelijkheden van het afval en recycling na de gebruikperiode windturbines na ontmanteling en zonnepanelen en de gevolgen hiervan voor mens en milieu. Duurzaamheid zou immers niet alleen moeten tellen voor de gebruikperiode, maar ook voor de periode er voor (productie) en er na (afval). Dit is niet weg te wuiven als tijdelijk effect waar in het plan geen rekening mee gehouden wordt, omdat we van het afval wellicht langer last hebben dan dat de gebruikstijd/levensduur is.

In het plan-MER lezen we op blz 57 dat dit als 'niet-maatgevend' wordt beschouwd in het aspect circulariteit. Dat is natuurlijk wel maatgevend aangezien het hele idee van windturbines hangt aan duurzaamheid. Wij zouden graag zien dat dit aspect alsnog als maatgevend wordt beschouwd omdat we het hier hebben over een plan wat juist goed zou zijn voor het milieu, en dat zou dit uiteraard meegenomen moeten worden;

- b. de mate waarin reservecapaciteit achter de hand gehouden moet worden om het piekvermogen op te kunnen vangen in perioden van relatieve windstilte en de gevolgen voor de duurzaamheid van deze reservecapaciteit qua CO₂-reductie bij de meting van de voordelen hiervan bij windturbines;
 - c. de minder-opbrengst in milieuvoordeel van de windturbines van allerlei effecten om te voldoen aan de vereisten voor bouw- en exploitatievergunningen;
 - d. de (gemiste) energieopbrengst als gevolg van het moeten stilzetten van de windturbines vanwege de genoemde provincierichtlijn van 0 uur slagschaduw op gevoelige bestemmingen (woningen);
 - e. de (plan)schade als gevolg van de waardedaling van de woningen rondom de zoekgebieden als gevolg van eventuele realisatie van de plannen.
- We hebben de woning net een jaar geleden gekocht voor de huidige bekende prijzen, nadat we direct daarvoor elders in de wijk gewoond hebben, zonder op de hoogte te zijn van deze plannen en voordat ze naar buiten zijn gekomen. Een waardedaling als gevolg van het eventueel doorzetten van deze plannen zullen we zeker zoveel mogelijk bij de veroorzaker leggen.
- f. Alle factoren die leiden tot stilstand of terugdraaien van de capaciteit uit alle onderstaande beperkingen en maatregelen.

2. Bij slagschaduw (zie 1 d hierboven) dienen een aantal factoren te worden meegenomen in de metingen en berekeningen:

- a. Zoekgebied wind 'Nijkerk Zuid/De Flier' is gelegen ten zuid-westen van een grote woonwijk. Dat betekend dat de bewoners van deze wijk gezien de baan van de zon hinder van slagschaduw zal hebben nota bene in de tijd ze thuis komen na een dag werken en relatief vaak thuis zijn, buiten zijn en/of in de omgeving van ramen van hun woningen, juist op de tijdstippen rondom de slagschaduw. De zwaarte van deze hinder is anders (zwaarder) dan dat de zon 's ochtends slagschaduw zou geven. Graag zouden we zien dat dit gegeven wordt meegenomen in de beoordeling en dit nadrukkelijk meenemen in het studiegebied van slagschaduw.
- b. Daarnaast zouden we graag meegewogen zien dat overlast voor woningen meer negatief effect heeft op gezondheid en welbevinden in de woonwijk ten opzichte dat een windturbine op dezelfde afstand van een bedrijf gevestigd is.
- c. In de NRD staat geen onderbouwing van de gemelde afstanden van 385/530 meter (blz 46) ten opzichte van een woonwijk. Graag zouden we deze grens onderbouwd zien waarom deze kleine grens aanvaardbaar moet worden geacht door bewoners voor wat betreft slagschaduw. En in het onderzoek zouden naar onze mening meegenomen moeten worden de stand van de zon gedurende het hele jaar rondom de tijdstippen van slagschaduw in de wijk in relatie tot de tiphoogte van de windturbines.
- d. Voor de afstandsgrens ten opzicht van een woonwijk zouden we graag zien dat de meest recente minimale wettelijke regels in acht worden genomen, ook die op korte termijn voorzienbaar zijn (termijn tot aan gereedheid van realisatie van de bouw):
 - Nederlandse wettelijke regels en verordeningen, maar ook
 - Europese regels, zoals onder meer de Milieubeoordeling naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State van 30-06-2021 met nummer 202003882/1/R3.
- e. Voor de afstandsgrens ten opzichte van een woonwijk zouden we graag zien dat de meeste inzichten van deskundigen worden gebruikt rondom de leefbaarheid in de praktijk rondom windmolens, zoals de vaak gehanteerde regel dat de windturbine op een afstand van 10x de hoogte zou moeten staan wil het effect op de gezondheid en leefomgeving geen onoverkomelijk effect hebben op gezondheid en welbevinden van bewoners.
Bron: <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/windmolens-steeds-krachtiger-en-te-vaak-dichtbij-woonwijken-terwijl-dat-helemaal-niet-nodig-is/>
- f. Wij begrijpen niet dat effecten van slagschaduw als 'niet-maatgevend' in de matrix op blz 57 neergezet wordt. Natuurlijk is dit wel degelijk maatgevend voor de mate van overlast voor wijkbewoners. De enige reden dat dit niet-maatgevend kan zijn is dat het niet voorkomt gezien het beleid van de provincie van een nulwaarde van slagschaduw op geluidsobjecten als woningen. We zouden dit graag meegenomen zien worden in het onderzoek: óf wel maatgevend als slagschaduw volgens het onderzoek te dulden is voor een deel van de woningen óf maatgevend in de lagere energieopbrengst vanwege de stilstand om slagschaduw te voorkomen.
- g. We vinden dat de effecten moeten worden gemeten en gepresenteerd per locatie/plangebied.

3. Bij geluid dienen een aantal factoren te worden meegenomen in de metingen en berekeningen en de gevolgen van beperkingen dienen naar onze mening inzichtelijk te worden gemaakt in een mindere opbrengst per eenheid opgewekte energie:

a. Als eerste dient bij geluid het 'hele pakket' te worden meegenomen. Zowel van draaiende delen (aerodynamisch) met medeneming van tipsnelheid, als bewegende delen (mechanisch) als het laagfrequente geluid en (grond-)trillingen in de bodem. Dit lezen we nu niet terug in het plan.

Bron: <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/duurzame-energie-opwekken/windenergie-op-land/milieu-en-omgeving/geluid-en-windmolens/geluid-en-windmolens-algemeen>

b. de wind komt in Nederland voor het grootste deel uit het zuid-westen. Zoekgebied wind 'Nijkerk Zuid/De Flier' is nota bene gelegen ten zuid-westen van een grote woonwijk. Dat betekent dat het geluid van de windturbines meer ten noord-oosten van de turbines zal komen dan naar andere windrichtingen. De geluidsoverlast wordt daarmee versterkt c.q. draagt veel verder. Graag zouden we zien dat dit gegeven wordt meegenomen in de beoordeling en dit nadrukkelijk meenemen in het studiegebied van geluidshinder.

c. Zoekgebied wind 'Nijkerk Zuid/De Flier' heeft al geluidshinder van de snelweg A28 en vliegverkeer uit Schiphol en wie weet op termijn ook uit Lelystad. Nog meer geluidshinder (cumulatie) heeft dusdanig extra negatief invloed op het welbevinden van de woonomgeving, dat de al aanwezige factoren meegewogen moeten worden in de geluidshinderberekeningen (ten opzichte van andere locaties)

Wij begrijpen niet dat deze cumulatie als 'niet-maatgevend' in de matrix op blz 57 neergezet wordt. Natuurlijk is dit wel degelijk maatgevend voor de mate van overlast voor wijkbewoners. Wij zijn van mening dat dit alsnog maatgevend zou moeten zijn in het algemene solidariteitsbeginsel dat de lasten van geluid juist worden verdeeld over de inwoners van de hele provincie, omdat ook iedereen immers voordelen heeft van het minder uitstoten van CO2 en snelwegen en spoorwegen etc.

d. Graag zouden we hierbij het rapport van 17-01-2019 van SPA WNP Ingenieurs (of rond deze datum – voldoende bekend bij de gemeente Nijkerk) gebruikt zien, waarin staat aangegeven dat de wijk Corlaer in Nijkerk Zuid al aan het maximum geluidsoverlast zit (zonder windturbines en bij de huidige tweebaanssnelweg in plaats van de binnenkort geplande verbreding naar driebaanssnelweg)

Deze zal er zeker rondom het zichtjaar van de effectenbeoordeling van 2030 (zie blz 28) liggen.

e. Er zijn eerder bij Nijkerk Zuid fouten gemaakt in berekeningen en uitvoering bij/na de aanleg van de aardenwal naast de A28 om geluidsoverlast van de snelweg te verminderen. In eerste aanslag is de wal te laag gebouwd. Nadat door de gemeente industrieterrein Arkerpoort in de verkoop is gegaan is een groot deel van de aarden wal weggehaald. Dit zou volgens de berekeningen deels worden gecompenseerd door de gebouwen die op het industrieterrein kwamen. De gebouwen waren alleen lager en het waren er minder en de plaatsing was anders dan in de rekenmodellen opgenomen. Dit doorbreken is ergens rond 2012 gebeurd en is tot op de dag van vandaag nog een klankkast voor het geluid van de A28 voor de hele wijk. Dit soort berekeningsfouten en modelfouten zorgen voor erg veel argwaan in de wijk al het gaat om berekeningen. Wij stellen voor in dit plan niet alleen met berekeningen te gaan werken, maar met metingen. Stel dat de windturbines komen in de huidige voorgenomen zoekgebieden, stellen we voor dat er gedurende de eerste periode van gebruik, van laten we zeggen een jaar, regelmatig metingen plaatsvinden of de overlast voor de wijk is zoals berekend wordt. Als de overlast in werkelijkheid aantoonbaar boven de waarden uit de rekenmodellen komt, is de plaatsing van de windturbines daarmee onrechtmatig en moeten ze worden stilgezet. Dit vormt dat een risico voor degene die ze geplaatst heeft op vernietiging van de investering, maar het kan niet zo zijn dat een wijk met duizendenbewoners dan maar decennia in de extra overlast zit omdat de rekenmodellen in de praktijk anders uitwerken dan achter het bureau. Wij stellen voor verankering hiervan op te nemen in het onderzoeksverslag.

f. Daarnaast zouden we graag meegewogen zien dat overlast voor woningen meer negatief effect heeft op gezondheid en welbevinden in de woonwijk ten opzichte dat een windturbine op dezelfde afstand van een bedrijf gevestigd is.

g. In de NRD staat geen onderbouwing van de gemelde afstand van 385/530 meter (blz 46) ten opzichte van een woonwijk. PR10-6 (blz 32) is voor een gemiddelde burger een niet te

begrijpen/kwantificeren formule. Graag zouden we deze grens onderbouwd zien waarom deze kleine grens aanvaardbaar moet worden geacht door bewoners voor wat betreft geluidsoverlast (het hele pakket).

h. Voor de afstandsgrens ten opzichte van een woonwijk zouden we graag zien dat de meeste recente minimale wettelijke regels in acht worden genomen, ook deze die op korte termijn voorzienbaar zijn (termijn tot realisatie van gereedheid van de bouw) zoals daar zijn:

– Nederlandse wettelijke regels en verordeningen, zoals onder meer de max 41 decibel s nachts zoals bijvoorbeeld genomen in het Besluit milieueffectrapportage van 14-10-2010

Bron: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/geluidsoverlast/vraag-en-antwoord/welke-regels-gelden-er-voor-het-plaatsen-van-windmolens-vlakbij-een-woonwijk>

– Europese regels, zoals onder meer de Milieubeoordeling naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State van 30-06-2021 met nummer 202003882/1/R3.

Lees en besef wat er in het land en in Europa gebeurd rondom gebieden waar de windturbines inmiddels staan en constateer vervolgens dat je dit als provincie niet moet willen voor je inwoners.

Zie bijvoorbeeld een artikel van vandaag: <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1714923224/echtpaar-krijgt-in-frankrijk-ruim-een-ton-schadevergoeding-om-windmolensyndroom>

In Duitsland mogen geen windturbines worden gebouwd om minder dan 1.000 meter van huizen en in diverse deelstaten wordt de door ons voorgestelde 10x de tiphoogte gehanteerd.

In Frankrijk mogen geen windturbines worden gebouwd om minder dan 1.500 meter van huizen.

Nederlanders zullen toch niet minder overlast van windturbines hebben dan Fransen of Duitsers?

Waarom dan wel het Nederlandse volk blootstellen aan dergelijk ongezond korte afstanden ten opzichte van huizen? We stellen voor deze maatstaven van de ons omringende landen te verwerken in de onderzoeksresultaten en in de kaarten 'Franse grens' en 'Duitse grens' zodat voor iedereen (zowel politiek als bewoners) inzichtelijk is welke keuzes er voorliggen in dit plan-MER.

i. Voor de afstandsgrens ten opzichte van een woonwijk zouden we graag zien dat de meeste inzichten van deskundigen worden gebruikt rondom de leefbaarheid in de praktijk rondom windmolens, zoals de vaak gehanteerde regel dat de windturbine op een afstand van 10x de hoogte zou moeten staan wil het effect op de gezondheid en leefomgeving geen onoverkomelijk effect hebben op gezondheid en welbevinden van bewoners.

Bron: <https://eenvandaag.avrotros.nl/item/windmolens-steeds-krachtiger-en-te-vaak-dichtbij-woonwijken-terwijl-dat-helemaal-niet-nodig-is/>

j. Daarnaast zijn wij van mening dat de advieswaarden van de WHO meegenomen zouden moeten worden in het onderzoek, en ook in de onderzoeksrapportage duidelijk genoeg naar voren gebracht moeten worden.

k. We vinden dat rekening moet worden gehouden met een maximale geluidsoverlast van de waarden, en dat geen rekening gehouden mag worden met (jaar)gemiddelden, zoals genoemd de 45 dB (Lden) op blz 46 van het plan. Uiteraard gaan we er vanuit dat de waarden +5 dB in de avond en +10 dB snachts zoals het RVO beschrijft, zullen terugkomen in het verslag van het onderzoek.

Er zijn genoeg verhalen en situaties bekend dat gemiddelden worden gemanipuleerd door windturbines tijdelijk stil te zetten om gemiddelden om laag te brengen. Alsof de overlast hier minder van wordt.

We rijden ook geen half jaar 150 op de snelweg en een half jaar 50, zodat het gemiddelde precies op 100 uit komt. Er wordt bij uw woning ook niet een half jaar tweemaal per week de klike's geleegd en een half jaar helemaal niet, dat wordt het een rommeltje en zou u niet fair vinden. Vandaar het verzoek om de wettelijke grenzen die er zijn als maxima te hanteren (en niet per tijdseenheid). Wordt op een dag niet voldaan aan het maximum > stil zetten > minder energieopbrengst > minder milieueffect én geld > minder haalbare plannen.

Alleen een tegenargument in de trant van 'zo mogen we nou eenmaal rekenen' slaat natuurlijk de plank volledig mis, dat snapt u ook wel.

l. We vinden de genoemde 45 dB (Lden) alsnog te hoog. Uit onderzoek van de GGD Amsterdam is gebleken dat rondom 2.5 km van de windturbine 30% van de omwonenden serieuze last had van de windturbines. Wij stellen daarom meerdere grenzen van 43 dB en 41 dB en zo met 2 dB per keer omlaag bijgesteld tot dat aan de zone 10x de tiphoogte van de windturbines in kaart wordt gebracht om de werkelijke overlast voor iedereen in kaart te brengen.

m. In het plan staat (o.a. blz 55 bovenaan als het gaat over grootschalige opwek) dat men graag ziet dat windturbines graag geplaatst worden rondom bestaande infrastructuur als snelwegen en

spoorwegen, zodat overlast beperkt wordt. Dit zal echter moeten worden gezien aan de hand van lokale omstandigheden. Dit kan natuurlijk niet de reden zijn dat deze juist ten zuid-westen van een woonwijk worden geplaatst met overlast voor duizenden bewoners als gevolg. Dat moet natuurlijk worden gezien in relatie tot de omgeving van die snelwegen en spoorwegen. Wellicht dat er andere plekken zijn in de provincie waarbij dit prima toepasbaar zou kunnen zijn, maar niet in Nijkerk. Wij zouden graag meegenomen zien worden in het onderzoek dat juist het algemene solidariteitsbeginsel dat de lasten van geluid juist worden verdeeld over de inwoners van de hele provincie, omdat ook iedereen immers voordelen heeft van het minder uitstoten van CO₂.

n. We vinden dat de effecten moeten worden gemeten en gepresenteerd per locatie/plangebied.

o. Als laatste vinden we dat er daadwerkelijk metingen moeten worden verricht bij dit onderzoek, in plaats van alleen maar berekeningen achter een computer. De programma's kunnen de omgeving nooit zo goed nabootsten dan daadwerkelijke metingen in de omgeving, zoals bijvoorbeeld de windrichting en cumulatie met de al aanwezige hinder geluiden.

4. Niet alleen heeft het zoekgebied Nijkerk Zuid gevolgen voor de wijk, ook voor de andere burens, de dieren heeft dit de nodige gevolgen. Het zoekgebied Nijkerk Zuid ligt deels in ganzenrustgebied. Daarnaast liggen de zoekgebieden Nijkerk Zuid en Noord pal naast ganzenrustgebieden (deel 135 Arkenheem), weidevogelgebieden, waardevol open gebied en groene ontwikkelingszone.

Het is toch niet rationeel om een paar meter van deze grenzen windturbines te plaatsen? Degene die dit bedacht heeft houdt vast van eendenpaté of ganzenlever, want dat gaan 'de gehaktmolens van Nijkerk' uiteraard ook opleveren als ze in deze voorgenomen zoekgebieden worden geplaatst. Dat plaatst de naam van de regio FoodValley ineens in heel ander perspectief, maar dat zal toch niet de bedoeling zijn?

In de bepalingen in artikel 1a.3 van de aangehaalde omgevingsverordening Gelderland halverwege blz 16 staat gelukkig ook dat dit alleen kan als er geen reële alternatieve locaties beschikbaar zijn. Daarnaast wordt genoemd dat het plaatsen van windturbines in/bij deze zones alleen kan al er een groot openbaar belang is met een significante bijdrage aan de energiedoelstelling. Met een dermate klein zoekgebied als Nijkerk Zuid kan dit niet spelen, aangezien er in dit zoekgebied maar max 2 windturbines passen. Wij vragen in het plan uit te werken of deze alternatieven er inderdaad niet zijn en of aan de vereiste significante bijdrage kan worden voldaan. Naar onze mening zijn er wel degelijk alternatieven in andere delen van Nijkerk of de provincie meer richting het oosten. Als er met dit onderzoek toch alternatieven bekeken worden die niet in de huidige RES 1.0 staan, zouden we pleiten om zoekgebieden elders in Nijkerk en omliggende gemeenten in kaart te brengen die beter als zoekgebied in aanmerking zouden komen.

5. Daarnaast is nog geen effect meegenomen in het geval de opgewekte energie met dit plan helemaal niet bij de dichtstbijzijnde woningen terecht komt. Tot nu toe zijn windmolens namelijk vooral gebruikt om in energie te voorzien van bedrijven en wordt het altijd wel leuk omgerekend naar 'aantal huishoudens', maar komt de opbrengst daar nog niet daadwerkelijk terecht. We zouden graag meegenomen zien de mogelijkheden en garantiemogelijkheden dat dit project daadwerkelijk in de energiebehoefte van de omringende huishoudens gaat voorzien en welke over- of ondercapaciteit het huidige plan met zich meebrengt ten opzichte van deze huishoudens i.c.m. dat zij wel degenen zijn met de negatieve effecten op gezondheid en welbevinden.

6. Daarnaast is nog geen effect meegenomen in het geval er in Nederland de komende jaren zoveel windenergie wordt geproduceerd dat, net als in Duitsland, de energie regelmatig voor bodemprijzen op de markt gezet moet worden omdat het aanbod veel groter is dan de vraag en welke gevolgen dit heeft voor de rendabelheid (zowel voor de uitstootbesparing als euro's) van deze windturbines.

7. Alternatieven voor windenergie (hoofdstuk 5 plan-MER)

Een aantal beschreven elementen in de alternatieven zouden we graag wel of anders meegenomen zien worden in het onderzoek:

a. Zoals beschreven op blz 40 zal een deel van het verslag van het onderzoek zien op de referentiesituatie van 2030. Wij zouden daar graag in meegenomen zien de verbreding van de huidige tweebaanssnelweg A28 bij Nijkerk naar de binnenkort geplande verbreding naar

driebaanssnellweg) en de cumulatie hiervan voor geluidshinder voor de bewoners van de woningen in Nijkerk.

b. Op blz 44 wordt onder Alternatief RES 1.0 genoemd dat de status per zoekgebied geen onderscheid vormt voor het onderzoek. Wij zijn van mening dat dit wel degelijk in de toelichting op het onderzoek vermeld zou moeten worden, omdat het anders neigt naar een besluit. Naar onze mening dient het onderzoek de status van een zoekgebied juist te respecteren uit oogpunt van zorgvuldigheid, het onafhankelijk zijn en het voornemen om geen besluiten te nemen, maar enkel de situatie te beschrijven van de onderzochte effecten.

c. We gaan er vanuit en stellen voor dat in de rapportage van dit onderzoek duidelijkere en gedetailleerde kaarten zal bieden. Nu is voor kleine zoekgebieden niet te zien om welke plekken het precies gaat en hoe dit zich verhoudt tot bijvoorbeeld woningen.

d. We constateren dat de voorlopige zoekgebieden in Nijkerk (met name Zuid) in de beschreven alternatieven telkens als aandachtspunt naar voren komen:

- bij het Alternatief Gezonde en veilige leefomgeving is er zo goed als geen (niet duidelijk te zien) ruimte op Afbeelding 5.5. in onze omgeving;

- bij het Alternatief Landschap is er geen ruimte op de Afbeelding 5.8 in onze omgeving;

- bij het Alternatief Natuur is er geen ruimte op de Afbeelding 5.11 in onze omgeving;

- bij het Alternatief Energiesystemen is er geen ruimte in het kleine voorlopige onderzoeksgebied Nijkerk Zuid voor de op blz 52 beschreven meer dan 2 windturbines.

Wij zijn van mening dat deze opsomming alleen al zou moeten leiden tot het uitsluiten van het voorlopige zoekgebied Nijkerk Zuid in het onderzoek. Er is een duidelijke mismatch tussen dit voorlopige zoekgebied en zo goed als alle te onderzoeken omgevingsomstandigheden. Het onderzoeken van dit gebied door het onderzoeksbureau is daarmee verloren energie, en dat lijkt ons toch ook een aspect van duurzaamheid die zou moeten worden meegenomen in het beschrijven en onderzoeken van de plannen.

En als dit niet mogelijk is zouden we graag zien dat de cumulatie zou moeten blijken uit de rapportage van het onderzoek.

e. Op blz 43 wordt genoemd in uitgangspunt 4 dat de alternatieven niet gewogen worden. Als eerste zijn wij van mening dat de gevolgen voor mens en natuur wel degelijk zwaarder wegen dan bijvoorbeeld de (kosten van de) lengte van een kabel om de energie te transporteren. Zoals elders al aan gerefereerd betreft dit een milieuplan. Dan kunnen kosten geen of in ieder geval een minder argument zijn dan de overlast voor de omgeving.

8. Overige punten NRD:

a. op blz 9 wordt genoemd dat dit proces van plan-MER parallel en adaptief dient plaats te vinden door krapte in tijd. Nu is krapte in tijd altijd een slechte raadgever. Er is al zo vaak onder druk iets besloten, terwijl dit niet de optimale beslissing is. Daarom zouden wij er tegenin willen brengen dat tijd geen reden kan zijn om zaken ondoordacht en zonder goede afweging van alternatieven plaats kan vinden. Er zit toch niemand te wachten op een nieuw probleem vergelijkbaar met asbest? Dat was ook niet bedacht destijds, maar we zitten er wel met langdurende gezondheidsschade.

b. in het plan wordt diverse keren gesproken over clustering van windturbines, bijvoorbeeld op blz 13 uit de Nationale omgevingsvisie, XXX

In de Omgevingsverordening Gelderland wordt gesproken over turbineparken vanaf 3 windturbines.

Dergelijke clustering is niet mogelijk in het zeer kleine zoekgebied Nijkerk Zuid. Wij zouden deze uitspraken meegewogen zien worden in de uitwerking van de effecten van het plan.

c. op blz 26 wordt er geschreven dat de onderzoeksaanpak en manier van beoordelen zoveel mogelijk vergelijkbaar gewenst is, mede gerelateerd tot het plan-MER RES Arnhem-Nijmegen. Dit natuurlijk slechts voorzover de omstandigheden ook gelijk zijn. Omdat dit over een ander deel van de provincie gaat, zal dit maar ten dele zijn, daarom moeten de daadwerkelijke verschillen tussen deze regio's meegenomen worden in de onderzoeksaanpak.

d. op blz 29 wordt beschreven dat kleinere windturbines dan 120 meter niet worden meegenomen, omdat de financiering niet realistisch is door het vervallen van een SDE-subsidie. Zijn we hier bezig met een plan om de CO2-uitstoot terug te dringen en energievoorziening in eigen land te laten plaatsvinden, of is geld weer belangrijker. In het begin van het plan wordt gesproken over het zo breed mogelijk houden van dit plan en niet van te voren zaken willen uitsluiten, en nu gebeurt dat toch als het om geld gaat? Dan is het milieueffect, gezondheid voor mens en dier en wat al niet

meer ineens niet meer belangrijk? Als we toch voor zo'n grote opgave staan als wordt beschreven is geld wel een factor om uiteraard rekening mee te houden, maar zou dit ook niet op voorhand moeten leiden tot uitsluitingen, of er moeten meer voor de hand liggende redenen zijn (zoals mens en dier) om de lijst met uitsluitingen dan een stuk langer te maken.

e. op de kaarten worden alleen windturbines van 120 meter getoond. We gaan er vanuit dat uit het onderzoek wel de verschillen tussen turbines van 120 m en 160m duidelijk naar voren komen per zoekgebied? Dit ook gezien de belofte op blz 29 dat de effecten meer in detail onderzocht gaan worden aan de hand van concrete turbintypen. Dit lijkt met ook noodzakelijk om überhaupt beslissingen te kunnen/mogen nemen over de hoogste modellen.

f. op blz 31 wordt gerefereerd aan het Activiteitenbesluit. De recht heeft dit buiten werking gesteld c.q. de normen moeten opnieuw worden bepaald. Naar onze mening kan het gezien deze uitspraak niet anders dat dat dit plan-MER/onderzoek niet definitief kan worden gemaakt, zolang de nieuwe (nog te bepalen) richtlijnen hier niet in zijn verwerkt.

g. op blz 36 wordt genoemd dat wordt gerekend met turbines van 120 meter die relatief stil zijn. Naar onze mening kan voor alle aspecten incl bronsterkte alleen worden gerekend met turbinemodellen die nu al vrij op de markt verkrijgbaar zijn en elders al worden gebruikt, waarbij geijkte meetgegevens van het daadwerkelijke geluid van elders al geïnstalleerde van deze modellen de basis zijn voor de doorrekeningen in dit plan. Anders kan immers een gewenste situatie worden ingekleurd en dat lijkt me niet onafhankelijk.

h. op blz 58 bij het thema doelbereik en elders in het plan wordt aangegeven dat kabellengte wordt meegewogen in de alternatieven. Opnieuw lijkt het daarmee op dat geld belangrijker is dan milieuwinst of overlast voor de omwonenden. We vinden dat kabellengte etc. veel minder zwaar moet worden gewogen dan overlast voor mens en natuur en zouden dat graag zo verwerkt/benoemd zien in het onderzoeksverslag. We hebben het hier toch immers over een milieuplan en niet een commercieel business plan?

Procedure/ (gebrek aan) communicatie

Ook over de procedure en (het gebrek aan) communicatie zouden we in willen gaan in deze zienswijze. Als eerste blijkt dat er al geruime tijd plannen liggen, bijvoorbeeld de RES 1.0, maar dat die niet eerder kenbaar zijn gemaakt aan betrokkenen. In de informatieavond werd gezegd dat RES 1.0 voldoende bekend is bij burgers. Uit mijn onderzoek blijkt dat zo goed als niemand om ons heen weet wat RES 1.0 is, laat staan waar het over gaat. Toevallig kreeg ik via een mailalert van overheidsplannen waarop ik geabonneerd ben ruchtbaarheid van dit plan-MER.

Mevrouw Van Veldhoven van bureau Berenschot was in de toelichtingsavond van de plannen 7 maart jl. was er vrij luchtig over, dit ging bewoners nog niet zo aan gezien de fase van de plannen, en overigens was er ook geen tijd voor in het pad naar 2030.

Dit getuigt niet van een zorgvuldige procedure. En komt wellicht ook 'goed uit' om zo min mogelijk mensen de gelegenheid te geven daadwerkelijk aan de inspraak mee te doen.

Daarnaast horen we om ons heen dat de papieren voor burgers te ingewikkeld zijn en te veel en te technische informatie om zich in te verdiepen en weten ze niet goed hoe ze hier bezwaar tegen moeten maken. Er zullen diverse zienswijzen niet worden ingediend, omdat men niet weet dat dit kan (ik kwam er ook toevallig achter) en het te ingewikkeld vind en niet weten waar ze moeten beginnen met schrijven en waar het aan moet voldoen.

Gezien het voorgaande vindt ik dat bewoners niet objectief, niet goed en niet tijdig werden geïnformeerd. Dit terwijl zorgvuldigheid in de procedure juist een van uw speerpunten in de stukken is.

Daarnaast lezen we in het plan-MER op blz 6 wel anders: dit plan-MER kan na goedkeuring één op één worden gebruikt in de regio's/gemeenten zonder dat dit aan bewoners hoeft te worden voorgelegd. De inhoud van dit plan-MER kan dus wel degelijk vergaande gevolgen hebben voor het gebrek aan latere inspraak. Het niet actief betrekken van bewoners die hier vervolgens niets meer aan kunnen doen of bijdragen vindt ik niet alleen onzorgvuldig, maar die neigt naar onbehoorlijk bestuur. Daarnaast is dit natuurlijk desastreus voor draagvlak van plannen door bewoners. Het is toch algemeen bekend dat het beter is om bewoners mee te laten praten dan iets over hen te beslissen? Dit gaat ook weer ten koste van het vertrouwen in de overheid en we hebben de afgelopen provinciale verkiezingen gezien dat al niet al te hoog is. We lezen juist op blz 9

dat draagvlak wel belangrijk wordt geacht voor de plannen als uitgangspunt van bestuurlijke participatie.

Op blz 10 wordt onder communicatie vermeld dat sterk is ingezet op communicatie rondom de uitvoering van het plan-MER. Gezien het bovenstaande zult u zich niet verbazen dat wij van mening zijn dat dit niet voldoende gelukt is. Ook gezien de beperkte bekendheid van de mogelijkheid van het indienen van een zienswijze rondom ons heen zijn we van mening dat dit sterke inzetten niet veel voorstelt.

Wat mij betreft is dit een valse start en zou u er goed aan doen dit recht te zetten.

Daarom stellen we voor dat er actieve communicatie wordt gezocht met alle belanghebbenden en dat alle belanghebbenden na deze bekendmaking alsnog 6 weken in de gelegenheid zijn om hun zienswijze in te dienen.

Vervolgens wordt op blz 6 en 7 geschreven dat ook voor zoeklocaties die nog niet in beeld zijn (nog te bepalen zoeklocaties) de milieueffecten worden meegenomen. Omdat deze zoeklocaties niet in de plannen beschreven zijn hebben omwonenden hier al helemaal een informatieachterstand.

Als laatste staat er ook nog op blz 11 dat deze NRD alleen bij grote wijzigingen wordt aangepast. Dat getuigt wederom niet van veel openheid tot inspraak en vatbaarheid voor wat voor argumenten dan ook van bijvoorbeeld omwonenden. De procedure is belangrijker dan mens en dier? Wij vinden dat te allen tijde een zorgvuldig besluit waarin alles goed wordt afgewogen belangrijker is dan de procedure zelf en zien dit graag meegenomen worden in de onderzoeksresultaten.

Tenslotte

Dat er actie moet worden ondernomen om te voldoen aan de energietransitieopdracht staat buiten kijf. Zeker gezien de stippen aan de horizon in 2030 en 2050, wat sneller komt dan we denken. Ook staan we positief in het benutten van duurzame energiebronnen, zolang ze echt duurzaam zijn voor mens en milieu. We hebben bijvoorbeeld zelf ook al zonnepanelen en zien in het deel van het plan voor wat betreft de zonnepanelen geen onoverkomelijke bezwaren. Alleen de huidige voorgenomen zoekgebieden in Nijkerk en met name Nijkerk Zuid met windturbines is een slechte en verkeerde route om dit menen te bereiken, zoals u hebt kunnen lezen in de zienswijze. Wij zouden het niet zover willen laten komen dat Nijkerk klimaatvriendelijk wordt, maar echter ook onbewoonbaar.

Gezien de geluiden in de wijk, de eerdere pas op de plaats van de Gemeente Nijkerk voor wat betreft deze voorgenomen zoekgebieden en bovenstaande argumentaties denken we dat het college er verstandig aan doet om de windturbines in deze zoekgebieden uit het plan te schrappen en/of anders in de plannen te verwerken. Hetzij op een andere locatie, hetzij via een andere duurzame(re) manier van energieopwekking. Dit voor zowel het draagvlak, als voor het vertrouwen van de burger in de politiek/ het provinciebestuur, als voor de voortgang in de procedure van de energietransitie.

Mede namens alle duizenden wijkbewoners die dankzij de gekozen communicatiestrategie van de provincie geen kans hebben gehad een zienswijze in te dienen.

Alle rechten voorbehouden.

Met vriendelijke groet,

@hotmail.com

033-